

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 47 став 1 точка 6, а во врска со член 19 став 1 точка 1 од Законот за Народната банка на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21), Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

ОДЛУКА за благајничките записи

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка) ги утврдува условите и начинот за издавање, тргување и исплата на благајничките записи на Народната банка, во денари (во понатамошниот текст: благајничките записи).

2. Благајничките записи се краткорочни хартии од вредност, коишто се издаваат во дематеријализирана форма.

Издавањето благајнички записи опфаќа првична продажба на благајнички записи од страна на Народната банка преку спроведување аукции на благајнички записи.

3. Право на учество на аукциите на благајнички записи имаат банките, филијалите на странски банки и штедилниците, коишто имаат обврска за исполнување задолжителна резерва кај Народната банка (во натамошниот текст: учесниците).

II. АУКЦИИ

4. Во проспектоот се утврдува типот на тендерот за спроведување аукција на благајнички записи: тендер со износи или тендер со каматни стапки.

5. При тендер со износи, во проспектоот се дефинира каматната стапка и може да се ограничи износот на аукцијата или да се утврди неограничен износ на благајнички записи.

Во случај на тендер со износи, учесниците аукцираат само со износи (номинален износ на благајнички записи).

Во случај на тендер со износи и при утврден ограничен износ на благајнички записи, може да се утврди максимален износ на понуда по учесник, според процентуалното учество на обврските на учесникот во домашна валута без валутна клаузула од основата за пресметување на задолжителната резерва, во вкупните обврски во домашна валута без валутна клаузула од основата за пресметување на задолжителната резерва, за периодот на исполнување, во чии рамки се спроведува аукцијата. Максималниот износ на понудата на учесникот е еднаков на износот добиен со примена на соодветното процентуално учество во износот на благајнички записи утврден во Проспектоот. Народната банка пред аукцијата ги известува учесниците за максималниот износ на понуда по електронска пошта.

Доколку учесникот достави понуда во поголем износ од максималниот износ на понуда од ставот 3 од оваа точка, Народната банка ја прифаќа понудата само

до определениот максимален износ.

6. При тендер со каматни стапки, во проспектоот се наведува износот на благајнички записи и може да се утврди максимална каматна стапка (минимална цена).

Учесниците аукцираат со износи (номинален износ на благајнички записи) и со цена (каматна стапка), наведена со точност од четири децимали.

Цената на 100 единици номинална вредност на благајничките записи се пресметува по формулата:

$$C = \frac{100}{1 + \frac{KS * D}{36000}}$$

каде што,

C = цена на 100 единици номинална вредност на благајничките записи;

KS = годишна каматна стапка (во %);

D = број на денови на достасување.

Народната банка во проспектоот може да го ограничи бројот на понуди за учество на аукцијата.

7. Аукциите се спроведуваат на редовна основа за што Народната банка објавува Индикативен календар пред почетокот на тековната година на интернет-страницата на Народната банка.

По исклучок од став 1 на овој член, Народната банка може да спроведе вонредна аукција. Народната банка ги известува учесниците за времето на одржување на вонредната аукција по телефонски пат или по електронска пошта.

III. ПРОСПЕКТ

8. Народната банка, преку Електронскиот систем на Народната банка за пазарни операции (во натамошниот текст: Електронскиот систем), доставува проспект до сите учесници, во кој се наведени условите за учество на аукцијата.

9. Во Проспектоот се наведуваат:

- датумот на одржувањето на аукцијата;
- времето на одржувањето и времето на приемот на понуди за учество на аукцијата;
- типот на тендерот за спроведување на аукцијата;
- ознаката на аукцијата во следниов формат: ЦБYYYY/NNN-DDD;

при што,

ЦБ означува дека станува збор за записи на централната банка;

YYYY означува година кога записите се издадени;

NNN е реден број на аукцијата и

DDD означува број на денови на достасување на благајничките записи.

- датумот на достасување на благајничките записи;
- износот на благајнички записи и
- цената наведена со точност од четири децимали кај тендер со износи или кај тендер со каматни стапки со утврдена минимална цена, соодветни на дефинираните каматни стапки.

Во Проспектоот може да се наведат и:

- максималниот износ на поединечната понуда, изразен како процент од понудениот износ на аукцијата;
- минималната разлика помеѓу поединечните цени на понудите на секоја банка; и
- максималниот број понуди со коишто учесниците можат да учествуваат на аукцијата.

Минималниот износ за учество на аукцијата изнесува 5.000.000 денари. Секое зголемување над минималниот износ се врши со додавање заокружени износи од 1.000.000 денари.

IV. ПОНУДИ ЗА УЧЕСТВО НА АУКЦИЈА

10. Учесниците доставуваат понуди за учество на аукцијата преку Електронскиот систем, со користење на сопственото корисничко име и лозинка. Во времето за прием на понудите, Народната банка нема увид во податоците коишто учесниците ги наведуваат во понудите.

Доставените понуди се неотповикливи по истекот на утврдениот термин за прием на понуди.

Во случај на технички проблем на страната на учесниците при користење на електронскиот систем, учесникот може да учествува на аукцијата со доставување понуди до Народната банка преку електронска пошта или факс, најдоцна 15 минути по завршувањето на времето предвидено за прием на понуди.

11. Понудите коишто не ги исполнуваат условите предвидени во оваа одлука не се прифаќаат.

V. ПРИНЦИПИ НА РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ПОНУДИТЕ

12. Зависно од типот на тендерот, понудите се распоредуваат според одредени принципи.

Во случај на тендер со износи, кога вкупната побарувачка ја надминува понудата, понудите се распоредуваат сразмерно на аукцираниот износ (принцип на сразмерна распределба). Доколку износот на аукцијата на благајнички записи е неограничен, понудите на учесниците се прифаќаат во целост.

Во случај на тендер со каматни стапки, понудите се распоредуваат според понудената цена (каматна стапка) почнувајќи од највисоката цена (најниска каматна стапка) – принцип на приоритет на понудената цена (каматна стапка). Доколку се случи повеќе учесници да понудат иста најниска прифатена цена (каматна стапка), а вкупната побарувачка ја надминува понудата, понудите се распоредуваат сразмерно на аукцираниот износ (принцип на сразмерна распределба).

Понудите се распоредуваат согласно со принципот на сразмерна распределба според формулата:

$$P = A * (V_2 / V_1)$$

каде што,

P = прифатен дел од понудата на учесникот (од понудата со најниска прифатена цена);

A = понуда на учесникот (понуда на учесникот со најниска прифатена цена);

V_1 = вкупен аукциран износ од сите учесници (вкупен аукциран износ на учесниците со еднаква најниска прифатена цена);

V_2 = вкупен износ којшто ќе го прифати Народната банка (вкупен износ од понудите по најниската прифатена цена).

Доколку при сразмерната распределба, како резултат на математичко заокружување на распоредените износи, се јави потребата од зголемување на реализираниот износ, реализираниот износ може да се зголеми во однос на понудениот износ.

VI. РЕЗУЛТАТИ ОД АУКЦИЈАТА

13. Учесниците се известуваат за резултатите од аукцијата преку Електронскиот систем, а тие се објавуваат и на интернет-страницата на Народната банка.

Во случај на тендер со каматни стапки, резултатите од аукцијата содржат податоци за вкупниот реализиран износ, за пондерираната (просечна) цена (каматната стапка) на аукцијата, како и за минималната и максималната цена (каматната стапка) од прифатените понуди.

Пондерираната (просечна) цена се пресметува според формулата:

$$\text{Пондерирана цена} = \frac{\sum_{i=1}^n C_i * P_i}{\sum_{i=1}^n P_i}$$

каде што,

C = цена на прифатената понуда;

P = износ на прифатената понуда;

n = број на прифатени понуди.

Во случај на тендер со износи, резултатите од аукцијата содржат податоци за вкупниот реализиран износ.

14. Секој учесник има пристап до сопствените резултати од аукцијата, преку Електронскиот систем.

Резултатите од аукцијата содржат прифатени и/или неприфатени понуди.

Прифатените понуди се извршуваат според понудените услови и во согласност со резултатите од аукцијата.

VII. УПЛАТА И ЕВИДЕНЦИЈА НА БЛАГАЈНИЧКИТЕ ЗАПИСИ

15. Учесниците се должни да извршат уплата на дисконтираниот износ на благајничките записи од прифатените понуди на сметка на Народната банка, на денот на аукцијата.

Дисконтираниот износ ја одразува цената и соодветната каматна стапка по којашто учесниците ги купуваат благајничките записи на примарниот пазар.

Дисконтираниот износ се пресметува според формулата:

$$DI = \frac{NI * C}{100}$$

каде што,

DI - дисконтиран износ;

NI - номинален износ;

C - цена.

16. По извршената уплата од страна на учесниците, Народната банка ги евидентира благајничките записи во депозитарот на благајнички записи кај Народната банка.

На барање на учесниците, Народната банка издава потврда за сопственоста на благајничките записи.

17. Доколку учесникот не уплати соодветен износ на средства во висина на прифатените понуди на аукцијата, Народната банка нема да ги регистрира благајничките записи во депозитарот за износот на неуплатените средства и ќе

пресмета законска казнена камата на вкупниот износ, којшто учесникот бил должен да го уплати.

Учесникот е должен да ја плати казнената камата согласно со став 1 од оваа точка во рок од осум дена од денот на настанувањето на обврската.

Народната банка го ограничува правото на учеството на аукцијата на благајнички записи на учесник кој на претходните две последователни аукции не уплатил соодветен износ на средства, согласно со став 1 од оваа точка.

VIII. НАРУШУВАЊЕ НА ПРОЦЕСОТ НА АУКЦИЈА

18. Процесот на аукција на благајнички записи може да се наруши поради:

- Прекин на електричното напојување;
- Нефункционирање на комуникациската опрема и серверите;
- Дејство на виша сила (vis major).

При настанување на кој било од наведените ризици, аукцијата на благајнички записи се поништува. Народната банка дополнително ги известува учесниците за датумот и времето на одржување на следната аукција на благајнички записи.

19. Во случај на технички проблеми кај Народната банка при користењето на Електронскиот систем, учесниците се известуваат за проспектот и резултатите од аукцијата преку телефон, телефакс или друг начин на известување. Учесниците ги доставуваат понудите за учество на аукција на благајнички записи преку електронска пошта, телефакс или друг начин на писмено известување.

IX. ТРГУВАЊЕ И ИСПЛАТА

20. Со благајничките записи може да се тргува на секундарниот пазар помеѓу учесниците.

Тргувањето со благајничките записи на секундарниот пазар се врши заклучно со работниот ден којшто му претходи на денот на достасувањето на благајничките записи.

Гувернерот донесува Упатство за порамнување трансакции со издадени благајнички записи.

21. На денот на достасувањето на благајничките записи, Народната банка врши исплата на номиналниот износ на благајничките записи.

X. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

22. Со влегување во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за благајничките записи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/13, 30/15, 35/15 и 148/15).

23. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

О. бр. 02-15/XXI-4/2022
30 ноември 2022 година
Скопје

Гувернер
и претседавач
на Советот на Народната банка на
Република Северна Македонија
д-р Анита Ангеловска-Бежоска